

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacaktır.), sosyal güvenlik alanında ilişkileri düzenlemek amacıyla aşağıdaki konularda mutabık kalmışlardır.

I. BÖLÜM GENEL HÜKÜMLER

Madde 1 Tanımlar

(1) Bu Anlaşmada kullanılan terimler, aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

- a) **Ülke:**
Türkiye bakımından, Türkiye Cumhuriyeti,
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bakımından, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti,
- b) **Mevzuat:** Bu Anlaşmanın 2 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen hususlara ilişkin yasal düzenlemeler,
- c) **Yetkili Makam:**
Türkiye Cumhuriyeti bakımından, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bakımından, çalışma işlerinden sorumlu Bakanlık ve/veya diğer ilgili Bakanlıklar,
- d) **Yetkili Kurum:** Mevzuatı uygulamakla görevli kurum veya kurumlar,
- e) **Sigortalı:** Mevzuatın uygulandığı veya uygulanmış olduğu kimse,
- f) **Sigortalılık Süresi:** Mevzuata göre yardım veya aylıklara hak kazanmada dikkate alınan süre,
- g) **Yardımlar ve Aylıklar:** Akit Taraflardan her birinin mevzuatına göre ödenen aylıklar ile yapılan nakdi ve ayni yardımlar,
- h) **Yararlanıcı:** Mevzuata göre yardım ve aylıklara hak kazanan kimse,
- i) **Aile Bireyi:** Akit Tarafların mevzuatına göre aile bireyi olarak tanımlanan veya öyle kabul edilen kimse,
- j) **Geride Kalanlar:** Akit Tarafların mevzuatına göre hak sahibi olarak tanımlanan veya öyle kabul edilen kimse,
- k) **İkamet:** Sürekli ikamet,
- l) **Bulunma:** Geçici ikamet,

m) **Acil Hal:** Ani gelişen hastalık, kaza, yaralanma ve benzeri durumlarda, olayın meydana gelmesini takip eden ilk 24 saat içinde tıbbi müdahale gerektiren durumlar ile ivedilikle tıbbi müdahale yapılmadığı takdirde hayati tehlikenin veya telafisi imkansız sonuçların doğacağı kabul edilen durumlar.

(2) Bu Anlaşmada tanımlanmayan her bir terim, Akit Tarafların mevzuatında hangi anlamda kullanılmış ise o anlamı ifade eder.

Madde 2 **Mevzuat Kapsamı**

(1) Bu Anlaşma, her iki Akit Tarafın sosyal güvenlik mevzuatına ilişkin aşağıda belirtilen hususlardaki düzenlemelerini kapsar:

A. Türkiye Cumhuriyeti bakımından;

- a) Hizmet akdi ile çalışanlar açısından malullük, yaşlılık, ölüm, hastalık, analık, iş kazası, meslek hastalığı, genel sağlık ve işsizlik sigortaları,
- b) Hizmet akdine bağlı olmaksızın bağımsız çalışanlar açısından malullük, yaşlılık, ölüm, analık, iş kazası, meslek hastalığı ve genel sağlık sigortaları,
- c) Kamu görevlileri açısından malullük, yaşlılık, ölüm ve genel sağlık sigortaları.

B. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bakımından;

- a) Hizmet akdi ile çalışanlar açısından malullük, yaşlılık, ölüm, iş kazası, meslek hastalıkları, hastalık, analık, işsizlik sigortaları,
- b) Bağımsız çalışanlar açısından malullük, yaşlılık, ölüm, iş kazası, meslek hastalıkları, hastalık, analık sigortaları,
- c) Kamu idarelerinde çalışanlar açısından malullük, yaşlılık, ölüm, hastalık sigortaları.
- d) 30/96 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Hizmetlerin Hesaplanması Yasası'nın 2 nci maddesinde belirtilen emeklilik yasalarına tabi çalışanlar açısından malullük, yaşlılık, ölüm, iş kazası, meslek hastalıkları, hastalık, analık sigortaları.

(2) Bu Anlaşma, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen mevzuatı değiştiren, yeniden düzenleyen veya bu mevzuat yerine geçen ya da bu mevzuata ek hükümler getiren her türlü mevzuata da uygulanır.

(3) Bu Anlaşmanın, yeni bir sosyal güvenlik rejimine veya yeni bir sosyal sigorta koluna dair mevzuata uygulanması, Akit Taraflar arasında bu amaçla yeni bir anlaşma imzalanması yolu ile gerçekleştirilir.

Madde 3 **Kişisel Kapsam**

Bu Anlaşma hükümleri, Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, Akit Taraflardan birinin veya her ikisinin mevzuatına halen tabi olan veya daha önce tabi olmuş bulunanlar ile bunların aile bireylerine ve geride kalanlarına uygulanır.

Madde 4 **İşlem Eşitliği**

Akit Taraflardan birinin sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasında diğer Akit Taraf vatandaşları, bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, birinci Akit Taraf vatandaşları ile eşit muamele görürler.

Madde 5 **Yardım ve Aylıkların İhracı**

Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, Akit Taraflarca sağlanan yardımlar ve aylıklar, yararlanıcıların diğer Akit Taraf ülkesinde ikamet etmeleri nedeniyle azaltılamaz, durdurulamaz veya iptal edilemez. Bunların üçüncü bir ülkede ikamet etmeleri halinde yardımlar ve aylıklar, ödemedenden sorumlu Akit Tarafın mevzuatına uygun olarak ödenir.

Madde 6 **Yardım ve Aylıklarda Durum Değişikliği**

(1) Bir Akit Taraf mevzuatına göre sağlanan bir yardım veya aylığın azaltılması, durdurulması, değiştirilmesi veya iptalini gerektiren bir durumun diğer Akit Tarafta ortaya çıkması halinde de ilk Akit Taraf kendi mevzuatını uygular.

(2) Ancak, bu Anlaşmanın 22 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 27 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre bağlanan yardım ve aylıklarda bu hüküm uygulanmaz.

II. BÖLÜM

UYGULANACAK MEVZUATIN BELİRLENMESİ

Madde 7

Genel Kural

Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, Akit Taraflardan birinde veya her ikisinde ücretli veya bağımsız çalışan bir kişi, istihdam edildiği veya bağımsız faaliyette bulunduğu Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.

Madde 8

Geçici Görevlendirme

- (1) Akit Taraflardan birinin ülkesinde istihdam edilen kişi, işvereni tarafından belirli bir işin ifası için diğer Akit Tarafa görevli olarak gönderilirse, bu kimse aynı işverenin ücretli çalışanı sıfatını koruması kaydıyla, 24 ayı geçmemek koşulu ile ilk Akit Tarafın mevzuatına tabi olmaya devam eder.
- (2) Akit Taraflardan birinin ülkesinde bağımsız olarak çalışan kişi, geçici olarak faaliyetini sürdürmek üzere diğer Akit Tarafa gittiği takdirde, 90 güne kadar ilk Akit Tarafın mevzuatına tabi olmaya devam eder.
- (3) Her iki Akit Tarafın yetkili makam veya yetkili kurumlarının önceden onayının alınması şartıyla birinci fıkradaki süre toplam 60 aya, ikinci fıkradaki süre ise toplam 180 güne kadar uzatılabilir.

Madde 9

Uluslararası Taşımacılık İşletmeleri Personeli

Merkezi bir Akit Tarafta bulunan ve kendi adına veya başkası hesabına karayolu, demiryolu, havayolu ya da denizyolu ile uluslararası yolcu veya mal taşımacılığı yapan bir işyerinin dolaşan veya sefer yapan personeli, bu Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.

Madde 10

Gemi Mürettebatı ve Gemide Çalışanlar

- (1) Akit Taraflardan birinin bayrağını taşıyan gemide ücretli veya bağımsız çalışan bir kimse, bu Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.
- (2) Akit Taraflardan birinin limanında veya karasularında istihdam edilen ve gemi mürettebatından olmayan bir kimse, diğer Akit Tarafın bayrağını taşıyan bir geminin yükleme, boşaltma veya tamir işlerinde çalışır ya da bu işlere nezaret ederse, hakkında limanın veya karasularının bulunduğu Akit Tarafın mevzuatı uygulanır.

Madde 11
Diplomatik Misyonlar ve Konsolosluk Görevlileri

- (1) Akit Taraflardan birinin diplomatik misyon veya konsolosluk mensupları ile bunların özel hizmetlerinde çalışmak üzere diğer Akit Tarafa gönderilenler, gönderen Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.
- (2) Diplomatik misyon veya konsolosluklarda çalışmak üzere mahallinden istihdam edilenler, ikamet edilen Akit Tarafın mevzuatına tabi olur. Ancak, bu kişiler, istihdam eden Akit Tarafın vatandaşı iseler çalışmaya başladıkları tarihi takip eden üç ay içerisinde istihdam eden Akit Tarafın mevzuatının uygulanmasını tercih edebilir. Her iki Akit Tarafın vatandaşlığına sahip olanlar da bu tercih hakkından yararlanabilir.
- (3) Akit Taraflardan birinin diplomatik misyon veya konsolosluk mensuplarının özel hizmetlerinde çalışmak üzere mahallinden istihdam edilenler, ikamet edilen Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.

Madde 12
İstisnalar

Akit Tarafların yetkili makamları, bir kişi veya kişi grupları hakkında uygulanacak mevzuat bakımından bu Anlaşmanın 7 ilâ 11 inci maddelerine istisna teşkil eden hükümler üzerinde anlaşabilir.

III. BÖLÜM
ÖZEL HÜKÜMLER

1. KISIM
SAĞLIK, HASTALIK VE ANALIK YARDIMLARI

Madde 13
Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre aynı ve/veya nakdi yardımlardan yararlanmak için belirli sigortalılık sürelerinin tamamlanmış olması gerekiyorsa bu Akit Tarafın yetkili kurumu, diğer Akit Tarafın mevzuatına tabi olarak geçmiş olan sigortalılık sürelerini, aynı zamana rastlamamak koşulu ile kendi mevzuatına göre geçmiş süreler gibi değerlendirir.

Madde 14
Diğer Akit Tarafta Çalışma veya Bulunma

(1) İşverenleri tarafından belli bir işin icrası için geçici görevle diğer Akit Taraf ülkesine gönderilen sigortalı şahıs ve yanlarında ikamet eden aile bireyleri, durumları tedaviyi gerektirdiği zaman, işyeri merkezinin bulunduğu Akit Tarafın nam ve hesabına sağlık, hastalık ve analık sigortası yardımlarından yararlanırlar.

(2) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı olarak çalışan kimseler ile yanlarında ikamet eden aile bireyleri, diğer Akit Taraf ülkesinde buldukları sırada sağlık durumları acil tedaviyi gerektirdiği zaman, sigortalı oldukları Akit Tarafın nam ve hesabına sağlık, hastalık ve analık sigortası yardımlarından yararlanırlar.

(3) Akit Taraflardan birinde sigortalı olarak çalışanlar ile yanlarında ikamet eden aile bireyleri; sağlık, hastalık ve analık sigortası yardımlarından faydalanmakta iken diğer Akit Tarafta sağlanan yardımlardan faydalanmak üzere söz konusu Akit Tarafa gitmeden önce yetkili kurumun iznini almak zorundadır. Yetkili kurum gerektiği hallerde, tam teşekküllü devlet hastanelerinden verilen heyet raporuna binaen bu izni verebilir.

(4) Yardımlara hak kazanılması, yardımların süresi ve yardımlardan yararlanacak aile bireyleri, sigortalının tabi olduğu Akit Taraf mevzuatına göre; yardımların kapsamı ve ifa şekli ise, yardımlardan yararlanacak kimsenin bulunduğu Akit Taraf mevzuatına göre belirlenir.

Madde 15
Sigortalının Aile Bireylerinin Sağlık Yardımları

(1) Bir Akit Taraf mevzuatına göre sağlık yardımına hak kazanmış olan sigortalının diğer Akit Tarafta ikamet eden aile bireyleri, ikamet ettikleri Akit Tarafın mevzuatına göre sağlık yardımlarına hak kazanmamış olmaları koşulu ile sigortalının kayıtlı olduğu Akit Tarafın nam ve hesabına, ikamet ettikleri Akit Tarafta sağlık yardımlarından yararlanır.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında sözü edilen aile bireyleri, yetkili kurumun bulunduğu Akit Tarafta buldukları sırada veya ikametlerini naklettiklerinde, bu Akit Taraf mevzuatına göre sağlık yardımlarından yararlanır.

(3) Yardımlara hak kazanılması, yardımların süresi ve yardımlardan yararlanacak aile bireyleri, sigortalının tabi olduğu Akit Taraf mevzuatına göre; yardımların kapsamı ve ifa şekli ise, yardımlardan yararlanacak kimsenin bulunduğu Akit Taraf mevzuatına göre belirlenir.

Madde 16
Aylık Sahiplerinin ve Aile Bireylerinin Sağlık Yardımları

- (1) Akit Taraflardan yalnız birinden aylık alanlar ile bunların aile bireylerinin sağlık yardımları, bu Akit Tarafça karşılanır.
- (2) Akit Taraflardan yalnız birinden aylık alanlardan diğer Akit Tarafıta ikamet edenler ile bunların aile bireylerinin sağlık yardımları ilk Akit Taraf nam ve hesabına diğer Akit Tarafıta karşılanır.
- (3) Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen aylık sahipleri ile bunların aile bireyleri, aylığı ödeyen Akit Tarafıta buldukları sırada sağlık yardımı alma hakkına sahiptirler.
- (4) Her iki Akit Tarafıtan aylık alanlar ile bunların aile bireyleri, ikamet ettikleri Akit Tarafın mevzuatına göre sağlık yardımlarından yararlanır.
- (5) Bu maddenin birinci ve dördüncü fıkralarında belirtilen aylık sahipleri ile bunların aile bireyleri, diğer Akit Tarafıta buldukları sırada, sağlık durumları acil tedaviyi gerektirirse ikamet ettikleri Akit Tarafın nam ve hesabına sağlık yardımı alma hakkına sahiptirler.
- (6) Bu maddenin ikinci ve beşinci fıkralarına göre yardımlara hak kazanılması, yardımların süresi ve yardımlardan yararlanacak aile bireyleri, aylık sahibinin tabi olduğu Akit Taraf mevzuatına göre; yardımların kapsamı ve ifa şekli ise, yardımlardan yararlanacak kimsenin bulunduğu Akit Taraf mevzuatına göre belirlenir.

Madde 17
Ortez, Protez ve Büyük Masraf Gerektiren Diğer Sağlık Yardımları

Ortez, protez ve büyük masraf gerektiren diğer sağlık yardımları, acil haller dışında, yetkili kurumun iznine bağılıdır. Bu tür yardımların listesine, İdari Anlaşmanın ekinde yer verilecektir.

Madde 18
Nakdi Yardımlar

Nakdi yardımlar, sigorta vakasının meydana geldiği tarihte tabi olunan Akit Taraf mevzuatına göre belirlenir.

Madde 19

Gider İadesi

Bir Akit Taraf yetkili kurumu; 14, 15, 17 ve 24 üncü maddeleri ile 16 ncı maddesinin beşinci fıkrasına göre sağlanan yardımların fiili tutarını, diğer Akit Tarafın yardımı sağlayan yetkili kurumuna İdari Anlaşmada belirlenen şekilde öder.

2. KISIM

YAŞLILIK, MALULLÜK VE ÖLÜM

Madde 20

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

- (1) Her bir Akit Taraf, aylık hakkını kendi mevzuatında geçen sigortalılık süresini esas alarak belirler.
- (2) Söz konusu sürenin aylığa hak kazanmak için yeterli olmaması halinde, bu Akit Taraf, diğer Akit Tarafın mevzuatına tabi olarak geçen sigortalılık sürelerini kendi mevzuatına göre geçmiş süreler ile birleştirir. Sigortalılık sürelerinin birleştirilmesinde diğer Akit Tarafıta geçen ve çakışan süreler dikkate alınmaz.
- (3) Bu maddenin birinci veya ikinci fıkrasının uygulanması sonucu, sigortalının aylığa hak kazanamadığı durumlarda, Akit Tarafların her birinin yetkili kurumu kendi mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini, bu Akit Tarafın sosyal güvenlik anlaşması imzaladığı üçüncü ülkelerde geçen sigortalılık süreleriyle de çakışmaması koşuluyla birleştirir.
- (4) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre aylık hakkı, bir özel rejim kapsamında belirli bir sürenin tamamlanmasına bağlı ise, diğer Akit Tarafıta aynı rejim kapsamında geçen süreler de dikkate alınır. Diğer Akit Tarafıta böyle bir rejimin olmaması durumunda bu süreler, genel rejim kapsamında geçen sürelerle birleştirilir.
- (5) Sigortalılık sürelerinin tespitinde bir ay 30 gün, bir yıl 360 gün olarak kabul edilir.

Madde 21

Bir Yıldan Az Sigortalılık Süresi

- (1) Bir Akit Tarafın mevzuatına göre tamamlanan sigortalılık sürelerinin toplamı 12 aydan az ise, bu mevzuata göre sadece bu sigortalılık süresine bağlı aylık hakkı olması durumu hariç, aylık bağlanmaz.
- (2) Diğer Akit Tarafın yetkili kurumu, birinci fıkrada geçen süreleri kendi mevzuatına tabi geçen sürelerle birleştirebilir.

Madde 22

Aylıkların Hesaplanması

- (1) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre aylıklardan yararlanma hakkı, bu Anlaşmanın 20 nci maddesinin ikinci veya üçüncü fıkraya hükümleri uygulanmaksızın kazanılıyorsa, bu Akit Tarafın yetkili kurumu, ödenmesi gereken aylık miktarını, yalnız kendi mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini dikkate almak suretiyle belirler.
- (2) Aylık hakkı, bu Anlaşmanın 20 nci maddesinin ikinci veya üçüncü fıkraya hükümlerinin uygulanması suretiyle kazanılıyorsa, aylık hesabı aşağıdaki şekilde yapılır:
- a) Yetkili kurum, her iki Akit Tarafın, gerektiğinde üçüncü ülke mevzuatına göre geçen bütün sigortalılık sürelerini, sadece kendisinin uyguladığı mevzuata göre geçmiş gibi değerlendirerek teorik miktarı hesaplar.
 - b) Aylığın gerçek miktarını ise kendi mevzuatında geçen sürenin toplam süreye oranını, teorik miktarla çarpmak suretiyle bulur.
- (3) Yetkili Kurum, sadece kendi mevzuatına göre ödenen kazanç veya primleri dikkate alarak ödenecek aylığın miktarını hesaplar.

3. KISIM

CENAZE YARDIMI

Madde 23

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi ve Cenaze Yardımı Ödenmesi

- (1) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre cenaze yardımına hak kazanılması, bir sigortalılık süresinin tamamlanması koşuluna bağlı ise bu Akit Tarafın yetkili kurumu, gerekiyorsa diğer Akit Tarafıta geçmiş olan sigortalılık sürelerini kendi mevzuatına göre geçmiş sürelerle birleştirir. Sigortalılık sürelerinin birleştirilmesinde diğer Akit Tarafıta geçen ve çakışan süreler dikkate alınmaz.
- (2) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı bulunan bir kimse, diğer Akit Tarafıta öldüğü takdirde, sigortalı olduğu Akit Tarafıta ölmüş gibi kabul edilir ve hak sahipleri cenaze yardımına hak kazanır.
- (3) Her iki Akit Tarafın mevzuatına göre cenaze yardımından yararlanma hakkı bulunuyorsa, sadece ölen kişinin ikamet ettiği Akit Tarafın mevzuatı uygulanır.
- (4) Ölümün üçüncü bir ülkede meydana gelmesi halinde, sigortalı veya aylık sahibinin ölmeden önce en son tabi olduğu Akit Tarafın mevzuatı uygulanır.

4. KISIM

İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARI

Madde 24

Aynı Yardımlar

- (1) Akit Taraflardan birinde ikamet eden veya bulunan ve iş kazası veya meslek hastalığı aynı yardımlarından yararlanma hakkı bulunan sigortalı kimse, ikamet ettiği veya bulunduğu Akit Tarafın mevzuatına göre, sigortalı olduğu yetkili kurum nam ve hesabına sadece bu sigorta koluna ait sağlık yardımlarından yararlanır.
- (2) Protez, ortopedik cihazlar ve büyük masraf gerektiren diğer sağlık yardımları için, bu Anlaşmanın 17 nci maddesinin hükümleri uygulanır.
- (3) Bu maddenin birinci fıkrasının uygulanmasından kaynaklanan masrafların iadesi için bu Anlaşmanın 19 uncu maddesinin hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

Madde 25

Nakdi Yardımlar

Nakdi yardımlar, sigorta vakasının meydana geldiği tarihte tabi olunan Akit Taraf mevzuatına göre belirlenir.

Madde 26

Meslek Hastalıklarına İlişkin Özel Durumlar

- (1) Meslek hastalığı yardımları, meslek hastalığının oluşmasına neden olan mesleki faaliyetin en son icra edildiği Akit Tarafın mevzuatına göre yapılır. Bu Akit Taraf, meslek hastalığına neden olan faaliyetin ilk kez diğer Akit Tarafıta başlamış olması durumunda da yardımları sağlar.
- (2) Bir Akit Tarafın mevzuatına göre meslek hastalığı yardımına hak kazanılması, meslek hastalığına neden olan mesleki faaliyetin belli bir süre yapılması koşuluna bağlı ise, diğer Akit Tarafıta aynı türde geçen süreler de dikkate alınır.

Madde 27
Meslek Hastalığının Ağırlaşması

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre meslek hastalığı nakdi yardımından yararlanan sigortalının, diğer Akit Tarafıta ikamet ettiği sürede bu hastalığının ağırlaşması halinde,

- a) Sigortalı, diğer Akit Tarafıta anılan hastalığı ağırlaştırarak bir faaliyet icra etmemişse, yardımı sağlayan Akit Tarafın yetkili kurumu, uyguladığı mevzuat hükümlerine göre ağırlaşmayı dikkate alarak yardımları üstlenir.
- b) Sigortalı, diğer Akit Tarafıta anılan hastalığı ağırlaştırarak bir faaliyet icra etmişse, yardımı sağlayan Akit Tarafın yetkili kurumu, ağırlaşmayı dikkate almaksızın yardımları ödemeye devam eder. Diğer Akit Tarafın yetkili kurumu ise, kendi mevzuatına göre ağırlaşmadan önce ve sonra ödenmesi gereken yardım miktarları arasındaki farkı öder.

5. KISIM
İŞSİZLİK YARDIMLARI

Madde 28
Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

- (1) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı sigortalılık sürelerinin tamamlanması koşuluna bağlı bulunuyorsa, bu Akit Tarafın yetkili kurumu, diğer Akit Tarafın mevzuatına tabi olarak geçen sigortalılık sürelerini ilgili dönem için işsizlik ödeneği alınmamış olmak kaydıyla- aynı zamana rastlamamak koşuluyla değerlendirir.
- (2) Yardımların miktarı, süresi ve ödeme şekli, yararlanıcının son olarak sigortalı olduğu Akit Tarafın yetkili kurumunun uyguladığı mevzuata göre belirlenir. Yardım süresi, yetkili Akit Tarafıdaki hak etme koşulları dikkate alınarak, işsiz bu Akit Tarafıdaki prim ödeme gün sayısının o ülkede hak etme için gerekli prim ödeme gün sayısına oranlanması suretiyle hesaplanır. Yardımlar, yetkili kurum tarafının mevzuatına göre sağlanır.
- (3) Bu Anlaşmanın 5 inci maddesi hükümleri, işsizlik sigortası yardımlarına uygulanmaz.

IV. BÖLÜM
ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 29
İdari Önlemler ve İşbirliği Usulleri

- (1) Akit Tarafların yetkili makamları, bu Anlaşmanın uygulanması için gerekli idari düzenlemeleri yapar.

(2) Akit Tarafların yetkili makamları, bu Anlaşmanın uygulanmasında alınan önlemler konusunda birbirlerine mümkün olan en kısa zamanda gerekli bilgileri verir ve bu Anlaşmanın uygulanmasını etkilediği ölçüde ulusal mevzuatındaki değişiklikleri bildirir.

(3) Akit Tarafların yetkili makamları, bu Anlaşmanın uygulanmasını kolaylaştırmak üzere irtibat kurumlarını belirler.

(4) Bu Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin her sorun için Akit Tarafların yetkili makamları ve kurumları, sanki bu sorunlar kendi ulusal yasalarını etkiliyormuş gibi birbirlerine yardımcı olur. Bu idari yardımlaşma ücretsiz yapılır.

(5) Diğer Akit Tarafıta ikamet eden veya bulunan kişilerin tıbbi kontrol muayenesi, ilk Akit Tarafın yetkili kurumunun talebi üzerine ve bu kurumun hesabına yapılır.

Madde 30 **Kişisel Verilerin Korunması**

(1) Bir Akit Tarafın mevzuatında aksi belirtilmediği sürece, Akit Tarafların yetkili makamları veya irtibat kurumları, bu Anlaşmanın ve Anlaşmayla ilgili mevzuatın uygulanması amacıyla kişisel verileri paylaşırlar.

(2) Bir Akit Tarafın yetkili makam veya kurumu tarafından alınan kişisel veriler, özel hayatın korunması ve kişisel bilgilerin gizliliğine ilişkin mevzuatına tabidir.

Madde 31 **Diplomatik Temsilciliklerin Yetkisi**

Akit Tarafların diplomatik temsilcileri ve konsolosluk yetkilileri, kendi vatandaşlarının bu Anlaşmadan doğan menfaatlerini korumaya yönelik işlemler için diğer Akit Tarafın yetkili makamları, yetkili kurumları ve irtibat kurumlarından doğrudan bilgi talebinde bulunabilir.

Madde 32 **Giderlerden ve Tasdikten Bağışıklık**

(1) Akit Tarafların kendi mevzuatında yer alan vergi, resim veya harçlara ilişkin herhangi bir istisna, muafiyet veya indirim, bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla diğer Akit Tarafıta düzenlenmiş belge veya bildirimlere de uygulanır.

(2) Bir Akit Tarafın resmi makamlarınca düzenlenmiş belge veya bildirimlerin, diğer Akit Tarafıta ayrıca onaylanmasına gerek yoktur.

Madde 33
Yazılı Taleplerin Verilmesi

- (1) Bu Anlaşma kapsamındaki başvurular, her iki Akit Tarafa da yapılabilir.
- (2) Akit Taraflardan birinin yetkili makamına, yetkili kurumuna veya irtibat kurumuna yapılan başvuru veya itirazlar, aynı tarih itibarıyla diğer Akit Tarafa da yapılmış sayılır.
- (3) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen durumlarda talebi alan Akit Taraf, gerektiğinde başvuru veya itirazları diğer Akit Tarafa gecikmeksizin iletir.

Madde 34
Zararların Tazmini

- (1) Bir Akit Taraf, ikinci Akit Tarafa meydana gelen bir zarardan dolayı yardım veya aylık sağlamışsa ve ikinci Akit Tarafın mevzuatı uyarınca üçüncü kişilere karşı tazmin hakkı varsa, bu hak birinci Akit Tarafa geçer. Akit Taraflar tazmin hakkı konusunda kendi mevzuatını uyguluyormuş gibi yardımlaşır.
- (2) Aynı zarardan dolayı her iki Akit Taraf için de tazmin hakkı doğuyorsa, üçüncü kişi, tazminatı Akit Tarafların yetkili kurumlarından birine ödeyebilir. Akit Taraflar, alınan tazminatı ödedikleri yardımların oranına göre aralarında paylaşırlar.

Madde 35
Yersiz Ödenen Meblağların Geri Alınması

- (1) Akit Taraflardan birinin yetkili kurumu, yararlanıcıya yersiz ödeme yapmışsa veya avans ödemişse, bu yetkili kurum, aynı yardımı sağlayan diğer Akit Taraf yetkili kurumundan yersiz ödenen meblağ veya avansın geri alınmasını talep edebilir.
- (2) Diğer Akit Tarafın yetkili kurumu, bu yersiz ödeme veya avansı, ilgililerin yetkili kurumdan alacağı varsa bu alacaklarından mahsup ederek birinci Akit Tarafın yetkili kurumuna transfer eder.

Madde 36
Primlerin Tahsili

- (1) Bir Akit Tarafın yetkili kurumu, diğer Akit Tarafın yetkili kurumundan, o Akit Tarafa ikamet eden ve kendisine sigorta prim borcu bulunanlardan alacaklarının tahsil edilmesini talep edebilir.
- (2) Diğer Akit Tarafın yetkili kurumu, ilk Akit Tarafın yetkili kurumunun prim borcu alacağını, kendi mevzuatında öngörülen usullere göre tahsil eder ve ilk Akit Tarafın yetkili kurumuna transfer eder.

Madde 37
Ödemelerde Kullanılacak Para Birimi

- (1) Bu Anlaşma uyarınca yararlanıcılara yapılacak aylık ve yardımlara ilişkin ödemeler, ödemeyi yapan Akit Tarafın para birimi ile yapılır.
- (2) Aynı yardımlara ilişkin masraflar, yardımı yapan Akit Tarafın para birimi ile belirlenir. Masrafları karşılamakla yükümlü yetkili kurum, kendi para birimiyle ödemeyi yapar.
- (3) Alacaklı Akit Tarafın yetkili kurumu, yaptığı yersiz ödemeleri kendi para birimi cinsinden talep eder. Alacağı tahsil eden Akit Tarafın yetkili kurumu ise söz konusu meblağı kendi para birimi ile tahsil ve transfer eder.

Madde 38
Anlaşmazlıkların Çözülmesi

Bu Anlaşmanın yorumlanmasında ve uygulanmasında ortaya çıkan her türlü anlaşmazlık, Akit Tarafların yetkili makamları veya yetkili kurumları arasında görüşmeler yoluyla çözümlenecektir.

V. BÖLÜM
GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

Madde 39
Geçici Hükümler

- (1) Bu Anlaşma, yürürlüğe girmesinden önceki dönem için hiçbir yardım veya aylık hakkı doğurmaz.
- (2) Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce bir Akit Tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri, bu Anlaşma hükümlerine göre doğan hakların belirlenmesinde dikkate alınır.
- (3) Bu Anlaşma uyarınca ödenmesi gereken herhangi bir yardım veya aylık, ilgilinin bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden itibaren iki yıllık süre içinde talepte bulunması halinde bu Anlaşmanın yürürlük tarihinden geçerli olmak üzere ödenir. İki yıl geçtikten sonra yapılan taleplerde, talep tarihi esas alınır.

Madde 40
Anlaşmanın Tadili

Bu Anlaşma, Akit Tarafların kendi aralarında mutabakat sağlaması suretiyle değiştirilebilir. Değişiklikler, 44 üncü maddede belirtilen usule uygun şekilde yürürlüğe girer.

Madde 41
Anlaşmanın Süresi ve Feshi

Bu Anlaşma, süresiz olarak akdedilmiştir. Ancak, Akit Taraflardan biri, diplomatik kanallar üzerinden, diğer Akit Tarafa en az altı ay önceden yazılı bildirimde bulunarak yıl sonu itibarıyla Anlaşmayı feshedebilir.

Madde 42
Kazanılmış Hakların Korunması

Bu Anlaşmanın feshi halinde;

- a) Anlaşmadan doğan kazanılmış haklar saklıdır,
- b) Yardım ve aylıklarla ilgili henüz karara bağlanmamış tüm işlemler, bu Anlaşma hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Madde 43
Yürürlükten Kaldırılan Anlaşma

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında 9 Mart 1987 tarihinde imzalanarak 1 Aralık 1988 tarihinde yürürlüğe giren “Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması” ile 8 Ocak 1998 tarihinde imzalanarak 1 Ocak 2000 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşması İle İlgili Ek Anlaşma bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yürürlükten kalkar.

Madde 44
Onay ve Yürürlük

Bu Anlaşma, her iki Akit Tarafın ulusal mevzuatında öngörülen onay sürecine tabidir. Akit Taraflar, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç onay sürecini tamamladığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirirler. Anlaşma, son yazılı bildirim alındığı tarihi izleyen üçüncü ayın birinci günü yürürlüğe girer.

Usulüne uygun olarak yetkili kılınmış imzacılar, yukarıda yazılı hususları tasdiklen bu Anlaşmayı imzalamışlardır.

Bu Anlaşma 23 Şubat 2017 tarihinde Ankara'da iki nüsha halinde Türkçe olarak imzalanmıştır.

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına**

**Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı**

(İmza)

**Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Hükümeti Adına**

**Hamza Ersan SANER
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı**

(İmza)

